

Õiguskantsler

Teie 20.01.2021 nr

Meie 18.02.2021 nr 6-1/210281/2101041

Maksusoodustused kohustusliku kogumispensioni väljavõtmisel

Austatud avaldaja

Küsisite, miks ei tehta II pensionisambast raha väljavõtmisel politseiametniku pensioni saajale maksusoodustust, kui ta soovib II sambast raha välja võtta enne vanaduspensioniea saabumist.

[Tulumaksuseaduse](#) § 20¹ lõikes 4 sätestatud maksusoodustus (maksumäär 10%) ei ole seotud sellega, kas inimene saab vanaduspensioni või mitte, vaid on seotud riikliku pensionikindlustuse seaduses sätestatud vanaduspensioniiikka jõudmisega. II samba pensionivara väljavõtmise korral kehtib maksusoodustus vanaduspensioniiikka jõudnutele ning ka neile, kellel on jäänud vanaduspensionieani veel kuni viis aastat. Kui need inimesed soovivad II pensionisambast kogu raha korraga välja võtta, tuleb neil tasuda tulumaksu 10% (TuMS § 20¹ lg 4 ja § 4). Kui nad võtavad aga pensioni välja regulaarsete pensionimaksetena (vt TuMS § 20¹ lg 3 punktid 2 ja 3), on need maksed maksuvabad.

Maksusoodustus oleneb üksnes inimese määratud ikka (vanaduspensioni iga või sellele eelnev iga) jõudmisest, mitte sellest, mis liiki pensioni ta saab. See tähendab, et maksusoodustus kehtib ühesugustel tingimustel nii eripensioni saajatele kui ka inimestele, kes saavad riiklikku vanaduspensioni, kuid ka inimestele, kes on jõudnud soodustust võimaldavasse ikka, kuid kes veel ei saa vanaduspensioni (näiteks kui neil on pensionieani jäänud veel viis aastat või kui nad on otsustanud vanaduspensionile jäämist edasi lükata).

Politseiametniku pension loodi selleks, et tuua politseiteenistusse võimekad, hea ettevalmistusega ametnikud ja tagada teenistussuhete pikaajalisus (vt Riigikohtu halduskolleegiumi 11. novembri 2004 otsus asjas nr [3-3-1-41-04](#), p 14). Lisaks võib politseiametniku pensioni pidada täiendavaks sotsiaalseks tagatiseks, et kompenseerida 1990. aastatele iseloomuliku ohtliku töökeskkonna mõjusid (vt ka R. Käsper. „[Eripensionid Eesti pensionisüsteemis ja nende põhiseaduspärasus](#)“, magistritöö, Tartu 2019, lk 18).

Politseiametniku pension on lisasoodustus või -kompensatsioon inimestele, kes on töötanud politseis pikka aega (tavaliselt üle 20 aasta). Politseiametniku pensioni saamiseks peab olema üldjuhul 50-aastane ning pensioni suurus on olenevalt staažist 50–75% politseiametniku pensioni arvutamise aluseks võetavast ametipalgast (vt [politsei ja piirivalve seaduse](#) §-d 99–108, § 117).

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Eeltoodud arvesse võttes on politseiametnike pensioni saajad eelisseisundis võrreldes inimestega, kellel tekib õigus saada riiklikku vanaduspension. Politseiametniku pensioni hakkab inimene saama oluliselt varem (üldjuhul 50-aastaselt) kui vanaduspension ja see pension on ka suurem kui vanaduspension.

Küsisite, miks ei võiks politseiametniku pensioni saajaid kohelda II sambast raha väljavõtmisel võrdselt vanaduspensionäridega. Nagu eespool selgitasin, koheldakse neid inimesi võrdselt, sest põhimõtted, mille kohaselt on võimalik kohustuslikku kogumispensionit välja võtta soodsama maksumääraga, on mõlema rühma jaoks samad. Kui laiendada vanadus- ja eelpensioniealistele (inimesed, kellel on jäänud kuni viis aastat pensioniikka jõudmiseni) kehtestatud maksusoodustust veel politseiametniku pensioni saajatele, tähendaks see sisuliselt eripensionit saajatele lisaeelise loomist. Sel juhul võiksid eripensionit saajad II sambast raha soodsama maksumääraga välja võtta oluliselt varem kui ülejäänud pensioniealised inimesed, st enamasti alates 50. eluaastast.

Maksusoodustuste kehtestamine on poliitilise valiku küsimus. Nii pensioni- kui ka maksuregulatsiooni kujundamisel lähtub Riigikogu riigi rahalistest võimalustest ja vajadustest. Seejuures on riigil avar otsustusruum. Parlamendil ei ole kohustust varem soodustusi saanud inimeste gruppide soodustuste tegemist jätkata.

Parlament ongi otsustanud politseiametnike pensioni maksmise poliitikat muuta. 2018. aastal võttis Riigikogu vastu [seadusemuudatus](#), mille kohaselt alates 2020. aasta 1. jaanuarist tööle asuvatel politseiametnikel ei teki enam õigust eripensionile. Sellest hoolimata töötab politseis veel aastakümneid inimesi, kellel on õigus saada politseiametniku pensioni või kellel see õigus tulevikus tekib, nii nagu nägi ette seadus sel ajal, kui nad politseisse tööle asusid.

Täna Teid pöördumise eest.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise